

Fișă de lucru – Memorii, proiecte politice

Clasa a XII-a

Unitatea de învățare: Statul și politica.

Principala preocupare a programelor elaborate de către boieri a vizat problema formei de guvernământ a Principatelor. Între 1716 și 1821, boierimea a cerut de 40 de ori înlocuirea fanarioșilor cu domni aleși de țară, repetându-și cererea la Constantinopol, Petersburg, Viena sau Paris.

A. „Adevărata vocație a scriitorilor boieri era gândirea politică. Aceștia au elaborat proiecte de reformă constituțională și administrativă de mare originalitate, dar n-au făcut nici o încercare să-și ascundă prejudecățile de clasă și și-au rezervat exercitarea puterii. Erau convinși că monarhia este cea mai potrivită formă de guvernământ pentru Principate [...]. Nu puteau însă cădea de acord asupra tipului exact de monarhie care ar fi fost cel mai avantajos în epoca nouă.

Mulți boieri preferau monarhia constituțională, prin care înțelegeau pur și simplu un stat boieresc. Marii boieri, în mod special, preferau această formă, întrucât erau siguri că le va da posibilitatea să-și extindă propria putere și să o limiteze pe cea a domnitorului [...]. Caracteristic în acest sens a fost un program de acțiune întocmit la Iași în 1782, intitulat *Unirea boierilor pământeni*.”
(Keith Hitchins, *Români. 1774-1866*)

B. „După evenimentele din 1821, boierii munteni refugiați la Brașov se adresau țarului Rusiei, în scopul îndreptării stării de lucruri, solicitând reorganizarea Țării Românești, printr-un memoriu în 23 de puncte [...]. Exasperați de excesele monarhiei de tip oriental, întrucât în Principatele Române de fanarioși, boierii români nu mai doreau nici un fel de domnie, căci sistemul politic îi întreținea și determina trăsăturile despotice, foarte păgubitoare chiar și pentru marii boieri, aflați, ei și averile lor, la discreția bunului plac al domnitorului.”

(Anastasiu Iordache, *Principatele Române în epoca modernă*)

Pornind de la aceste surse, rezolvați următoarele sarcini de lucru:

1. Numiți secolul la care se referă evenimentele menționate în sursa B.
2. Precizați, din sursa A, un program de acțiune al boierilor.
3. Menționați un spațiu istoric precizat atât în sursa A cât și în sursa B.
4. Identificați litera corespunzătoare sursei care susține monarhia constituțională ca formă de guvernământ.
5. Scrieți o relație cauză-efect stabilită între două informații selectate din sursa B, precizând rolul fiecăreia dintre aceste informații (*cauză*, respectiv *efect*).
6. Precizați, pe baza sursei B, o mare putere a cărei susținere o căutau boierii români.
7. Menționați, pe baza celor două surse, o caracteristică a memoriilor boierești și a proiectelor politice din spațiul românesc, din secolele XVIII-XIX.